

561.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 15 lipca 1925 r.

o monopolu zapalczanym.**Postanowienia ogólne.**

Art. 1. Wyrób zapalek, przywóz tychże z zagranicy lub z obszaru, na którym niniejsza ustawa nie obowiązuje, jest wyłącznym przywilejem Skarbu Państwa (monopolem).

Art. 2. Minister Skarbu określa, jakiego rodzaju przedmioty należy uważać za zapalki w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 3. Bez zezwolenia Ministra Skarbu zabrania się:

- a) wyrobu zapalek na obszarze Rzeczypospolitej,
- b) przywozu zapalek na tenże obszar z zagranicy lub z obszaru, na którym niniejsza ustawa nie obowiązuje.

Wyjątek stanowią zapalki, przywożone z zagranicy przez podróżnych na osobisty użytek, co najwyżej jednak 2 pudełka po 60 zapalek na osobę.

Art. 4. Minister Skarbu ustanawia ceny sprzedaży zapalek, tudzież zwalnia z pod monopolu zapalki, przeznaczone na wywóz zagranicę.

Art. 5. Zapalki, przywożone z zagranicy, podlegają, o ile ustawa nie zawiera w tym względzie odmiennych postanowień, opłacie celnej i podatkowi konsumcyjnemu, pobieranemu pod nazwą należności monopolowej w formie dodatku do cła.

Odpowiedzialność za opłatę należności monopolowej, której wysokość ustanawia Minister Skarbu, określa się wedle przepisów ustawy celnej.

O obowiązku opłaty i wysokości tej należności decydują władze skarbowe.

Należność monopolową, nie uiszczoną przy imporcie zapalek, ściągają się w sposób, przewidziany dla ściągania należności celnych.

Art. 6. Wszelkie zapalniczki, t. j. przyrządy, służące do niecenienia ognia, czy to wyrabiane na obszarze Rzeczypospolitej, czy też przywożone z zagranicy lub z obszaru, na którym niniejsza ustawa nie obowiązuje, podlegają podatkowi na rzecz Skarbu Państwa w następującej wysokości:

- a) zapalniczki kieszonkowe po 1 zł;
- b) zapalniczki ściennie po 5 zł. od sztuki.

Art. 7. Podatek pobiera się:

- a) od zapalniczek, wyrobionych na obszarze Rzeczypospolitej, w chwili wypuszczenia ich z miejsca wyrobu do wolnego obrotu;
- b) od zapalniczek, przywożonych z zagranicy, w chwili odprawy celnej.

Art. 8. Władza, pobierająca podatek, stwierdza zapłacenie tegoż przez wyciśnięcie znaczka podatkowego na zapalniczkę i jedynie zapalniczki, opatrzone znaczkami podatkowymi, mogą być dopuszczone do obrotu.

Art. 9. Wolne od podatku są:

- a) zapalniczki, przeznaczone na wywóz zagranicę,
- b) zapalniczki, przywożone z zagranicy przez podróżnych na ich osobisty użytek po jednej na osobę.

Art. 10. Zarówno wytwórca zapalek i zapalniczek, jak i sprzedawcy tych artykułów, podlegają kontroli skarbowej i z tego powodu obowiązani są zgłosić rozpoczęcie wyrobu i sprzedaży tych artykułów właściwej władzy skarbowej. Zgłoszenia te wolne są od opłat stemplowych. Wytwórcy są obowiązani

prowadzić dokładne zapiski na wyrób, opodatkowanie i sprzedaż zapalek i zapalniczek, wedle wzorów, ustanowionych przez Ministra Skarbu.

Organizacja monopolu zapalczanego.

Art. 11. Państwowy monopol zapalczany posiada osobowość prawną.

Art. 12. Naczelnym zarządem monopolu zapalczanego sprawuje Ministerstwo Skarbu.

Art. 13. Wydierżawienie monopolu zapalczanego może nastąpić jedynie za zgodą Rady Ministrów, z tem jednak zastrzeżeniem, że:

1) roczny czynsz dzierżawny nie może być niższy niż 5 milionów złotych,

2) cena zapalek ustalana będzie co pół roku przez Ministra Skarbu na podstawie wskaźnika cen hurtowych, przyczem za punkt wyjścia wzięta być winna cena bez akcyzy z dnia 1 lipca 1925 r.,

3) wydierżawienie nastąpić może jedynie na rzecz konsorcjum krajowego, podległego ustawom Rzeczypospolitej,

4) produkcja zapalek w monopolowych fabrykach na obszarze Rzeczypospolitej pokryje całe zapotrzebowanie ludności na ten artykuł, a nadto zapewni, począwszy od drugiego roku dzierżawy, wywóz zapalek zagranicę w ilości nie mniejszej, niż 33% konsumpcji wewnętrznej, z gwarancją wykonania tego wywozu.

Art. 14. Opakowanie zapalek, wyrobionych w fabrykach monopolowych, musi być oznaczone stosownym napisem i tylko takie zapalniczki mogą być dopuszczone do obrotu na obszarze Rzeczypospolitej i do wywozu zagranicę i do obszaru, na którym niniejsza ustawa nie obowiązuje.

Postanowienia przejściowe.

Art. 15. Osoby, które w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy wyrabiają na obszarze Rzeczypospolitej zapalniczki, obowiązane są w ciągu 30 dni od powyższej daty donieść o tem właściwej władzy skarbowej I instancji.

Art. 16. W doniesieniu należy podać:

- opis lokalu fabrycznego, magazynów, maszyn i narzędzi, z wyszczególnieniem ich rozmiarów,
- datę założenia i uruchomienia fabryki,
- wysokość kapitału zakładowego i kapitału obrotowego,
- wysokość rocznych obrotów i zysków przedsiębiorstwa fabrycznego za lata 1912 i 1913 i za rok ubiegły,
- roczną ilość i wartość wyprodukowanych zapalek,
- ilość osób, zatrudnionych w przedsiębiorstwie w ostatnich 3 latach,
- ilość i wartość pozostałych na składzie zapasów gotowych zapalek.

Art. 17. Minister Skarbu uprawniony jest na czas przejściowy udzielić osobom prywatnym pozwo-

lenia na wyrób zapalek na warunkach, przez siebie ustanowionych.

Art. 18. Właściciele fabryk zapalek, istniejących na obszarze Rzeczypospolitej w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, obowiązani są odsprzedać państwowemu monopolowi zapalczanemu, który obowiązany jest wykupić wszelkie zapasy, surowce, półfabrykaty, maszyny, narzędzia i urządzenia, służące do wyrobu zapalek.

Wykup następuje zasadniczo po cenie ugodzonej.

W razie braku zgody co do ceny wykupu następuje wykup po cenie, oznaczonej w sposób, przewidziany w art. 19.

Art. 19. Celem ustalenia ceny wykupu ustanowi Minister Skarbu komisję szacunkową.

W skład tej komisji wejdzie, prócz przewodniczącego, 4 członków, z których dwu powoła Minister Skarbu z grona dotychczasowych producentów zapalek, a po jednym z pośród urzędników Ministerstwa Skarbu i Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Przewodniczącym komisji wyznaczy Minister Skarbu.

Komisja powoła większością głosów potrzebną ilość rzeczoznawców celem oszacowania wartości przedmiotów wykupu.

Cenę szacunkową ustala komisja większością głosów.

Niezadowoleni z wysokości wynagrodzenia, oznaczonego przez komisję szacunkową, mogą reszty wynagrodzenia dochodzić w drodze sądowej w ciągu dni 30 od dnia doręczenia orzeczenia.

Art. 20. Zarząd państwowego monopolu zapalczanego obowiązany jest zatrudnić w swych fabrykach przede wszystkim robotników i urzędników, zajętych w dotychczasowych fabrykach zapalek, na warunkach pracy i płacy nie gorszych od dotychczasowych.

Robotnikom i urzędnikom fabryk zapalek, wymienionych w ustępie pierwszym, którzy wskutek wprowadzenia monopolu zapalczanego utracą swe dotychczasowe zajęcie, oraz tym robotnikom i urzędnikom, którzy po dniu 31 grudnia 1924 r. nie z własnej winy utracili pracę w fabrykach zapalek, a przez zarząd państwowego monopolu zapalczanego nie zostaną w fabrykach zapalek zatrudnieni, wypłaci zarząd monopolu odszkodowanie w wysokości półrocznego zarobku, pobieranego przez nich w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, zaś uprawnieni mogą w razie potrzeby dochodzić tego odszkodowania w drodze administracyjnej lub sądowej.

Art. 21. Zapasy zapalek, wyrobione w prywatnych fabrykach przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, mogą być sprzedawane na obszarze Rzeczypospolitej przez trzy miesiące od powyższego terminu.

Art. 22. Osoby, trudniące się wyrobem, względnie sprzedażą zapalniczek w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, o ile zamierzają nadal prowadzić wyrób lub sprzedaż zapalniczek, mają w ciągu 30 dni

wnieść do władzy skarbowej I instancji stosowną prośbę o wydanie potrzebnego pozwolenia na wyrób, względnie wnieść zgłoszenie o prowadzeniu dalszej sprzedaży.

Art. 23. Wszelkie zapalniczki, znajdujące się w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy na składach poza fabrykami, podlegają zgłoszeniu w ciągu 5 dni i opodatkowaniu w wysokości, przewidzianej w art. 6.

Postanowienia karne.

Art. 24. 1) Kto bez zezwolenia właściwej władzy skarbowej:

- a) wyrabia zapalniczki, lub też sprowadza je z zagranicy, względnie z obszaru, na którym ustawa niniejsza nie obowiązuje;
  - b) wyrabia zapalniczki na innym miejscu, lub w inny sposób, aniżeli w zezwoleniu podano;
  - c) wnosi lub wydaje zapalniczki z miejsca wyrobu;
- 2) kto na obszarze Rzeczypospolitej sprzedaje, względnie przechowuje dla sprzedaży, zapalniczki, niedopuszczone przez właściwą władzę do obrotu handlowego;

3) kto zapalniczki, przeznaczone na wywóz zagranicę, puszcza w obieg na obszarze Rzeczypospolitej;

4) kto podrabia opakowanie zapalek, pochodzących z fabryk monopolowych—

będzie karany grzywną w wysokości od dwu do pięciokrotnej wartości zapalek, których przestępstwo dotyczyło, co najmniej jednak w kwocie 5 złotych.

Art. 25. Cenę zapalek, stanowiących przedmiot przekroczenia, oznacza się wedle ceny takiej samej ilości i takiej samej jakości zapalek monopolowych.

Art. 26. 1) Kto bez zezwolenia właściwej władzy skarbowej: wyrabia zapalniczki, lub też wyrabia je na innym miejscu lub w inny sposób, aniżeli w zezwoleniu podano;

2) kto bez zapłaty przypadającego podatku wypuszcza lub wnosi zapalniczki z miejsca wyrobu lub też sprowadzi je z zagranicy, względnie z obszaru, na którym ustawa niniejsza nie obowiązuje;

3) kto na obszarze Rzeczypospolitej sprzedaje, względnie przechowuje dla sprzedaży, zapalniczki, niedopuszczone do obrotu handlowego;

4) kto zapalniczki, zwolnione od podatku, jako przeznaczone na wywóz zagranicę, puszcza w obieg na obszarze Rzeczypospolitej;

5) kto podrabia znaczki podatkowy na zapalniczkach;

6) kto, posiadając na składzie zapalniczki w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, nie zgłosi ich do dodatkowego opodatkowania —

będzie karany grzywną w wysokości od pięciu do dziesięciokrotnego podatku od zapalniczek, których przestępstwo dotyczyło, co najmniej jednak w kwocie 5 złotych.

Art. 27. O ile oznaczenie ceny zapalek, względnie obliczenie podatku od zapalniczek, stanowiących podstawę wymiaru grzywny, nie będzie możliwe, na-

tenczas nałożona będzie grzywna w kwocie od 5 do 1.000 złotych.

Art. 28. Kto w przedsiębiorstwie wyrobu zapalek lub zapalniczek nie prowadzi przepisanych ksiąg, lub prowadzi je nierzetelnie, będzie karany grzywną od 100 do 1.000 złotych.

Art. 29. Oprócz kary pieniężnej, przewidzianej w artykułach 24, 26, 27 i 28, można orzec konfiskatę zapalek, względnie zapalniczek, stanowiących przedmiot przekroczenia, jako też konfiskatę przyrządów i środków pomocniczych, służących do wyrobu zapalek lub zapalniczek, względnie do podrabiania opakowań monopolowych na zapalniczkach lub znaczków podatkowych na zapalniczkach.

Art. 30. Kary, przewidziane w niniejszej ustawie, nakłada się niezależnie od kar, przewidzianych za te same czyny w innych ustawach.

Art. 31. Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu na wypadek nieściągalności grzywny karę aresztu zastępczego według słusznego uznania, jednak nie ponad 6 tygodni, przy uwzględnieniu stosunków majątkowych i stanowiska społecznego obwinionego.

Art. 32. Orzekanie kar, w niniejszej ustawie przewidzianych, należy do władz skarbowych I instancji.

Skazany może w ciągu 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia karnego albo odwołać się do władzy skarbowej II instancji, która orzeka ostatecznie, albo też zażądać przekazania sprawy właściwemu sądowi okręgowemu.

Od wyroku sądu okręgowego przysługuje tylko skarga do Sądu Najwyższego stosownie do przepisów, obowiązujących w tej mierze w siedzibie tegoż sądu okręgowego.

Art. 33. Odpowiedzialność za wykroczenie przeciwko przepisom niniejszej ustawy kończy się po upływie 3 lat od chwili popełnienia wykroczenia. Bieg przedawnienia przerywa się wdrożeniem dochodzenia skarbowego oraz każdą dalszą czynnością urzędową, zamierzającą do ścigania lub ukarania sprawcy, jako też popełnieniem nowego wykroczenia. Od przerwy liczy się trzyletni okres przedawnienia na nowo.

Postanowienia końcowe.

Art. 34. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 35. Ustawa niniejsza wejdzie w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej w czasie, oznaczonym przez Ministra Skarbu.

Z chwilą tą tracą moc obowiązującą wszelkie dotychczasowe przepisy o opodatkowaniu zapalek, względnie zapalniczek.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów
i Minister Skarbu: *W. Grabski*